

Definition

Postpartum mother (PP mother) refers to a woman who gives birth to an infant up until six weeks after delivery.

Postpartum checkup (PP checkup) is a service provided for mothers 4-8 weeks after delivery in order to determine whether there are postnatal complications.

Family planning refers to abstinence from childbearing. There are different methods; temporary or permanently and either for the female or for the male.

Appointment for postpartum checkup refers to the date, month and year that the staff schedules for postpartum checkup about one or two months after delivery, written in the maternal history health book

Postpartum hemorrhage denotes excessive bleeding equal or more than 500 cc in the vagina after delivery up until the next six weeks.

Cervical cancer screening refers to pap smear which is the examination of cervical cancer after childbirth. The examination is simple but the result is reliable and has low cost.

Infant refers to the newborn baby until s/he is one year old.

Lochia refers to blood and lymph seeping from the wound in the vagina. The discharge decreases at times and it usually ceases within 2-3 weeks and may end in 4-5 weeks as maximum.

Supplement food refers to other food besides breast milk; such as, porridge, mashed banana, vegetables and fruits.

Newborn period refer to at birth to one month

Infant period refer to at birth to the first year

MMR refer to maternal mortality rate(maternal deaths during antepartum, intrapartum and postpartum in year/live birth in the same year

IMR refer to infant mortality rate (infant deaths in one year/live births in same year) x 1000

References

Thai books

Boonyieum Trakullwong. (1987). Concepts and Patterns of Health Education for Development in Quality of Life: A Report of the Third Academic Meeting on National Health Education: Direction of Health Education Implementation to Develop the Quality of Life. Page 69-79-6, 25-28 March. Chonburi.

Department of Health, Division of Nutrition and Division of Family Health.(1985). Guidebook of Food for Mothers and Pre-school Children in a Workshop of Nutrition and Infant Health Promotion by Breastfeeding. Bangkok: MOPH and Department of Pediatric Science, Faculty of Medical Science, Sirirat Hospital.

Kamolrat Saksomboon. (1991). The Result of Educational Training in Group Discussions on Teenage Mothers' Breastfeeding, Master of Science Thesis in Nursing Science, Graduate School, Mahidol University.

Kanjana Kumdee. (1994). Factors Relating to Time Period in Feeding Infants with Breast Milk of Employed Mothers, Master of Nursing Science Thesis in Maternal and Infant Nursing, Graduate School, Chiang Mai University.

Kannika Bangsainoi. (1991). Effectiveness of the Project of Breastfeeding Promotion in the Maternal and Child Hospital in Chaing Mai Province. Research Report of Maternal and Child Hospital, Health Promotion Center, Region 10.

Kumhaeng Jaturajinda et al. (1991). Obstetric science Ramathipbadee. Bangkok: Medical Media Chulaporn.

Mana Bunkunphon. (1996). Pediatrics Nursing. Bangkok: Division of Document Production, Chulalongkorn University.

- Naetsai Rungreuntham. (1986). Effectiveness of Education in Breastfeeding for Employed Mothers. *Journal of Nursing Science* 4: 272-286.
- Pennjun Charoenphon. (1986). Correlation of Nursing Activities in the Hospital with Breastfeeding Campaign and the Initiative and Period of Breastfeeding, Master of Science Thesis in Nursing Science, Graduate School, Mahidol University.
- Praphapen Suwan and Sawing Suwan. (1983). Opinions and Measurements of Health and Behavior Changes. Second Publication. Bangkok. Peerapattanakarn Publication.
- Puangrat Taweerat. (1988). Research Methods in Behavioral and Social Sciences. (page 85-95). Bangkok: Office of National Education Committee.
- Sarongkrit Duangkumsawat. Health Personnel Training Program, Sena Hospital, 9 December 1997.
- Somchait Purongdej et al. (1983). Feeding Infants after Birth until Twelfth Month in Rural Areas, Bangkok. Research Report of Nutritious Science Division, Faculty of Public Health, Mahidol University.
- Somsong Khaofai. (1998). The Result of Maternal Training in Self-perception in Immature Infant Care and Infant Behaviors, Master of Nursing Science Thesis in Maternal and Infant Nursing, Graduate School, Chiang Mai University.
- Srinual Osaksathien. (1998). Nursing Diagnosis of Postpartum Women and Nursing Care Plan Guides, Master of Health Science Thesis, Graduate School, Mahidol University.
- Suda Yenbumroon. (1989). Breastfeeding for Employed Mothers. *Journal of Pediatricians*.

Sujitta Kuwattanasiri. (1996). A Study of Factors Influencing the Awareness in Infant Nutrition and the Use of Supplement Food of Pre-school Children's Mothers in Sakolnakorn, Master of Social Science Thesis in Population and Social Science, Population and Social Science Research Institute, Graduate School, Mahidol University.

Tudseang Punyatalung. (1998). The Result of Supportive Nursing System, Education in Self-care and Infant Care and Satisfaction of First Time Pregnant Mothers in Postpartum Period, Master of Nursing Science Thesis in Maternal and Newborn Infant Nursing, Graduate School, Chiang Mai University.

Vichien Katsing. (1996). Analytical Statistics for Research. Third Publication. Bangkok: Office of National Education Committee.

English books

Bobak,I.M.& Jenson ,M.D.(1993).Maternal&Gynecologic Care.The nurse and the family .(5th ed).Saint Louis: Mosby.

Clark,A.L.Affons ,D.D.& Harris,T.R.(1979).Childbearing:A Nursing Perspective.(2 nd ed.) Philadelphia:F. A.Davis Co.

Davis ,J.H. Brucker,M.C.& MacMullen,N.J.(1988).A study of mother , postpartum teaching priorities.Maternal-Child NursingJournal,17Spring 41-50.

Gibbons,G .(1989).Legislation .In D.B. Jelligffe &G.F.Jelliffe. (ED),Woman and Breast Feeding in programmer to Promote Breast Feeding .Delhi : Oxford University Press.

Greenberg,M,Rosenberg,I .& Lind,J.(1973).First mothers rooming-in with their newborn :Its impact upon the mother. American Journal Orthopsychiat.

- Hill, P.D. (1987). Effects of education on breastfeeding success. *Maternal-Child Nursing Journal of Advance Nursing*, 16.
- Jensen, M.D., Benson, R.C. & Bobak, I.M. (1981). *Maternal Care: The Nursing and Family*. (2nd ed). Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Katharyn, A., May, & Mahlmeister, L.R. (1994). *Maternal and Neonatal Nursing family-Centered Care*. (3rd ed). Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Kearney, B.J. & Fleisher, B.J. (1979). Development of an instrument to measure exercise of self-care agency. *Research in Nursing and Health*. 25-34.
- Keefe, M.R. (1987). Comparison of neonation nighttime sleep-wake patterns in nursery versus rooming –in environment. *Nursing Reserch*. 36, 140-3.
- Kim, H.S., et al. (1993). Patient-Nurse Collaboration: A comparison of patients and nurse attitude in Finland, Japan, Norway and the U.S.A. *International Journal of Nursing Studies*. 387-400.
- Klaus, M.H. & Kennell, J.H. (1976). *Maternal –Infant Bonding*. Saint Louis: The C.V. Mosby.
- Learch, C. (1970). *Maternity Nursing*. Saint Louis: The C.V. Mosby.
- Maslow, D.R. & Reeder, B.A. (1988). *Pediatric Nursing*. (6th ed). Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Martin, L.L. & Reeder, S.J. (1991). *Essential of Maternity Nursing Family-Center Care*. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Mercer, R.T. (1981). The nurse and maternal tasks of early postpartum. *Marter-Child nursing*. 341-5.

Neville, M. C. & Neifert, M. R. (1983). *Lactation Physical Nutrition and Breast Feeding*. New York: Problem Press.

Olds, S. B. London, M. L. & Ladewing, P. A. (1984). *Maternal-Newborn Nursing: A Family-Centered Approach*. (2nd ed). California: Addison-Wesley Publishing Company.

Pillitteri, A. (1985). *Maternal-Newborn Nursing: Care of the Growing Family*. (3rd ed). Boston: Little Brown and Company.

Pillitteri, A. (1995). *Maternal & Child Health Nursing: Care of the Childbearing and Childbearing Family*. (2nd ed). Philadelphia: J. B. Lippincott.

Taylor, A. G. Hudson, K., & Keeling, A. (1991). Quality nursing care: The consumer's perspective revised. *Journal of Nursing Quality Assurance*. 23-31.

Winkelstein, M. L., & Carson, V. J. (1987). Adolescents and rooming-in Maternal-Child Nursing Journal. 75-88.

APPENDICES

Appendix A : Knowledge for Nurses

ตารางการอบรมพยาบาล

วันที่ 1 มีนาคม 2543	อบรมเรื่องการบริการดูแลมารดาหลังคลอด
13.00	ลงทะเบียน พร้อมรับเอกสาร
13.30-15.00	แนวทางการบริการดูแลมารดาหลังคลอด (โดย สูติแพทย์โรงพยาบาลเสนา)
15.00-16.30	กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติในการบริการมารดาหลังคลอด กำหนดแนวทางการติดตามประเมินผล อภิปราย ชักถามเพื่อการปฏิบัติ
3 มีนาคม 2543	การบริการดูแลทารกแรกเกิด
13.00	ลงทะเบียนและแจกเอกสาร
13.00-14.00	การบริการดูแลทารกแรกเกิด (โดย กุมารแพทย์ โรงพยาบาลเสนา)
14.30-15.30	กำหนดขั้นตอนการบริการแต่ละวันตั้งแต่หลังคลอดจนกลับบ้าน
15.30-16.30	การติดตามประเมินผล อภิปรายชักถาม
5 มีนาคม 2543	แนวทางการให้ความรู้กับมารดา
13.00	ลงทะเบียน และแจกเอกสาร
13.30-14.30	การให้ความรู้ในกลุ่มมารดาหลังคลอด ในการดูแลตนเองและการดูแลทารกแรกเกิด
14.30-15.30	เทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ โดยการสร้างสัมพันธภาพ และการใช้ กระบวนการกลุ่ม
15.30-16.30	อภิปรายชักถาม

SENA HOSPITAL

PCT. OBS - GYN

CARE MAP FOR VAGINAL DELIVERY

DAY 1 គន្លង NL VE FE Time ..... Date .....

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESSMENT	PROBLEM
DIET MEDICATIONS OTHERS	VITAL SIGNS QID GENERAL CONDITION ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL UTERUS ☐ FIRM ☐ FLABBY FUNDAL HEIGHT ..... AMOUNT AND COLOR OF LOCHIA ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL URINARY BLADDER ☐ EMPTY ☐ FULL SELF - VOIDING ☐ YES ☐ NO BOWEL FUNCTION ☐ YES ☐ NO PERINEAL WOUND ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL BREAST ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL PAIN SCORE ..... ACTIVITY SELF - HELP ☐ YES ☐ NO REST OR SLEEP ADEQUATE ☐ YES ☐ NO EMOTIONAL STATUS ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL PATIENT EDUCATION ☐ SELF - CARE ☐ NEWBORN CARE ☐ YES ☐ NO FAMILY SUPPORT ☐ YES ☐ NO PATIENT UNDERSTANDING ☐ YES ☐ NO	Time ☐ NO ☐ YES NURSE Time ☐ NO ☐ YES NURSE Time ☐ NO ☐ YES NURSE

NAME ..... Age ..... HN

CARE MAP FOR VAGINAL DELIVERY

DAY 2 คลอด NL VE FE Time ..... Date .....

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESSMENT	PROBLEM
DIET MEDICATIONS OTHERS	VITAL SIGNS QID GENERAL CONDITION ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL UTERUS ☐ FIRM ☐ FLABBY FUNDAL HEIGHT ..... AMOUNT AND COLOR OF LOCHIA ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL URINE VOIDING ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL BOWEL FUNCTION ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL PERINEAL WOUND ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL BREAST ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL PAIN SCORE ..... ACTIVITY SELF - HELP ☐ YES ☐ NO REST OR SLEEP ADEQUATE ☐ YES ☐ NO EMOTIONAL STATUS ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL PATIENT EDUCATION NORMAL PHYSIOLOGIC CHANGES NUTRITION EXERCISE S&S OF INFECTION PERINEAL WOUND CARE NEWBORN CARE POSTPARTUM CHECK - UP AND FAMILY PLANNING	Time ☐ NO ☐ YES NURSE Time ☐ NO ☐ YES NURSE Time ☐ NO ☐ YES NURSE

NAME ..... Age ..... HN

CARE MAP FOR VAGINAL DELIVERY

DAY 3 ৩য় দিন   NL   VE   FE   Time ..... Date .....

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESSMENT	PROBLEM
DISCHARGE MEDICATIONS	<p>VITAL SIGNS ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL</p> <p>GENERAL CONDITION ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL</p> <p>UTERUS AND LOCHIA ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL</p> <p>URINE VOIDING ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL</p> <p>BOWEL FUNCTION ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL</p> <p>PERINEAL WOUND ☐ NORMAL ☐ ABNORMAL</p> <p>PROBLEM WITH BREAST FEEDING ☐ YES ☐ NO</p> <p>PAIN SCORE _____</p> <p>S/S OF INFECTION ☐ YES ☐ NO</p> <p>PATIENT EDUCATION</p> <p>☐ UNDERSTANDING</p> <p>☐ REVIEW PROBLEMS</p> <p>☐ DISCUSS PROBLEMS</p> <p>☐ WITH THE PATIENT</p> <p>☐ WITH THE COUPLES</p> <p>☐ WITH THE FAMILY</p> <p>☐ DEMONSTRATE HOW TO SOLVE THE PROBLEMS</p> <p>☐ WHEN TO RETURN FOR VISIT</p>	<p>Time</p> <p>☐ NO ☐ YES</p>

NAME ..... Age ..... HN .....

CARE MAP FOR NEWBORN CARE

Pediatrics/Sena hospital

DAY 1

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESMENT	PROBLEM
<p>วันที่ .....</p> <p>☐ RNC</p> <p>☐ Breast Feeding</p> <p>☐ DTX เมื่อนมแม่ไม่ไหลเกิน 8 ชม</p> <p>☐ BCG</p> <p>☐ HBV</p> <p>☐ อื่น ๆ</p>	<p>I Physical Exam</p> <p>☐ Active</p> <p>☐ ตี ☐ ทอควว ☐ ซึม</p> <p>☐ สนิ่ว</p> <p>☐ แดง ☐ เขียวปลายมือปลายเท้า</p> <p>☐ เหลือง ☐ อื่น ๆ .....</p> <p>☐ หายใจ</p> <p>☐ normal ☐ Abnormal</p> <p>☐ RR ..... ครั้ง/นาที (ถ้า ≥ 60 ครั้ง/นาที Notify แพทย์)</p> <p>☐ Rectal temp ..... °c (stat)</p> <p>☐ อื่น ๆ .....</p> <p>☐ Rectal temp วันละ 3 ครั้ง</p> <p>☐ 6.00 น ..... °c</p> <p>☐ 10.00 น ..... °c</p> <p>☐ 18.00 น ..... °c</p> <p>ถ้า Rectal temp</p> <p>☐ < 36.5 °c → Keep warm วัด Temp ทุก 15 นาที x 2 ครั้งถ้ายังต่ำย้ายเข้า NICU</p> <p>☐ 37.5 °c - 38.4 °c → Tapid sponge + วัด temp ทุก 4 ชม</p> <p>☐ > 38.5 °c → Notify แพทย์</p> <p>☐ BW OD at 6.00 น ..... gms</p> <p>☐ Urine</p> <p>☐ Normal ☐ Abnormal .....</p> <p>☐ Stool</p> <p>☐ Normal ☐ Abnormal .....</p> <p>II การดูแลความสะอาดของร่างกาย</p> <p>☐ อาบน้ำเด็ก เวลา 13.00 น.</p> <p>☐ เช็ดตา , เช็ดสะดือ เวลา</p> <p>☐ 6.00 น. ☐ 13.00 น.</p> <p>III Feeding</p> <p>☐ กระตุ้นดูดนมมารดาทุก 2 - 3 ชม</p> <p>☐ การดูดนมของทารก</p> <p>☐ ดูด ☐ ไม่ดูด</p>	<p>वेश้า</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p> <p>เวรฝ่าย</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p> <p>เวรคืน</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p>

NAME ..... Age ..... วัน HN. .... AN. ....

CARE MAP FOR NEWBORN CARE

Pediatrics / Sena hospital

DAY 1

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESMENT	NURSE NCR REPORT PROBLEM
	☐ น้่านมแม่ ☐ ไหล ☐ ไม่ไหลใน 8 ชม ใช้ CPG นมแม่ไม่ไหล IV Vaccine (เวลา 9.30 - 10.30 น. ที่ ward ศพ.) ☐ BCG ไหลซ้าย ☐ HBV ต้นซ้าย ☐ ผูกด้วยสิเหลืองที่ข้อมือซ้าย (เมื่อได้ BCG + HBV) ☐ ผูกด้วยสิเหลืองที่ข้อเท้าซ้าย (ถ้าแม่ HBS Ag ⊕ VE และได้ HBV ทันทีหลังรับย้ายจาก LR) ☐ บันทึกการให้ Vaccine ใน ward ศพ ☐ OPD CARD ☐ สมุดทะเบียนเด็ก ☐ สมุดสิทธิประโยชน์ ☐ Kardex ☐ แนะนำและให้แผนพับการดูแลทารกและอาการแสดงของการได้รับ Vaccine กับมารดา V การให้สุขศึกษา ☐ การให้นมแม่ ☐ การดูแลความสะอาดของร่างกาย ☐ เช็ดตา ☐ เช็ดสะดือ ☐ การอาบน้ำ ☐ การจับถ่าย ☐ อื่น ๆ ☐ Vaccine ☐ แจกเอกสาร	

NAME ..... Age ..... วัน HN. .... AN. ....

CARE MAP FOR NEWBORN CARE

Pediatrics / Sena Hospital

DAY 2

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESMENT	PROBLEM
<p>วันที่ .....</p> <p>☐ RNC</p> <p>☐ Breast Feeding</p> <p>☐ BCG</p> <p>☐ HBV</p> <p>☐ อื่น ๆ</p> <p>ถ้า Day 1 ยังไม่ได้ฉีด</p>	<p>I Physical Exam</p> <p>☐ Active</p> <p>☐ ดี ☐ พอควาร ☐ ซึม</p> <p>☐ สีมัว</p> <p>☐ แดง ☐ เหลือง ☐ เขียว ☐ อื่น ๆ</p> <p>☐ หายใจ</p> <p>☐ normal ☐ Abnormal</p> <p>☐ Rectal temp เวลา</p> <p>☐ 6:00 น ..... °c</p> <p>☐ 10:00 น ..... °c</p> <p>☐ 13:00 น ..... °c</p> <p>ถ้า Rectal temp</p> <p>☐ < 36.5 °c → keep warm วัด Temp ทุก 15 นาที x 2 ครั้ง</p> <p>☐ 37.5 °c - 38.4 °c → Tepid Sponge + วัด temp ทุก 4 ชม</p> <p>☐ > 38.5 °c → Notify แพทย์</p> <p>☐ BW OD at 6:00 น ..... gms</p> <p>☐ Normal ☐ Abnormal</p> <p>☐ Urine</p> <p>☐ Normal ☐ Abnormal</p> <p>(ถ้าไม่ void ใน 48 ชม Notify แพทย์)</p> <p>☐ Stool</p> <p>☐ Normal ☐ Abnormal</p> <p>(ถ้าไม่ถ่าย ใน 24 ชม Notify แพทย์)</p> <p>II การดูแลความสะอาดของร่างกาย</p> <p>☐ อาบน้ำ เวลา 13:00 น</p> <p>☐ เช็ดตัว เช็ดสะดือ เวลา</p> <p>☐ 6:00 น ☐ 13:00 น</p> <p>☐ และ + Notify ☐ ไม่และ</p> <p>III feeding</p> <p>☐ กระตุ้นดูดนมมารดาทุก 2-3 ชม</p> <p>☐ การดูดนมของทารก</p> <p>☐ ดูดเก่ง ☐ ไม่ดูด</p>	<p>वेश้า</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p> <p>เวร่าย</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p> <p>เวร็ดก</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p>

NAME ..... Age ..... วัน HN. .... AN. ....

CARE MAP FOR NEWBORN CARE

DAY 2

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESMENT	NURSE NCR REPORT PROBLEM
	<p>☐ น้่านมแม่</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ ไหลดี ☐ ไหลน้อย ☐ ไม่ไหล</p> <p>IV Vaccine BCG , HBV ถ้า Day 1 ยังไม่ได้ฉีด</p> <p>☐ BCG ไหลซ้าย</p> <p>☐ HBV ต้นขาซ้าย</p> <p>☐ ผูกค้ายสิเหลียงที่ข้อมือซ้าย (เมื่อได้ BCG + HBV)</p> <p>☐ ผูกค้ายสิเหลียงที่ข้อเท้าซ้าย (ถ้าแม่ HBS Ag ⊕ VE และได้ HBV ทันทีหลังรับย้ายจาก LR)</p> <p>☐ บันทึกการให้ Vaccine ใน ward ๕๗</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ OPD CARD ☐ สมุดทะเบียนเด็ก</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ สมุดสีชมพู ☐ Kardex</p> <p>☐ แนะนำและให้แผนับการดูแลทารกและอาการแสดงของการได้รับ Vaccine กับมารดา</p> <p>V การให้สุศึกษา</p> <p>☐ การดูแลทารกเมื่อกลับบ้าน</p> <p>☐ การให้นมแม่</p> <p>☐ การมาตรวจตามนัด</p> <p>☐ การให้ Vaccine</p> <p>☐ การให้อาหารเสริม</p> <p>☐ การกระตุ้นพัฒนาการและการเจริญเติบโต</p> <p>☐ การสอนดูแลความสะอาดของร่างกาย</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ การเช็ดตา</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ การเช็ดสะดือ</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ การอาบน้ำ</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ การรับถ่าย</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ อื่น ๆ</p> <p>☐ การสังเกตภาวะผิดปกติของเด็กทารก ตาเหลือง , ตัวเหลือง , ไข้ , ตาและ สะดือและ ที่ควรมาพบแพทย์</p> <p>☐ อธิบายการให้สมุดสีชมพู</p> <p>☐ ผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กทารกคือใคร</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ มารดา ☐ บิดา</p> <p style="margin-left: 20px;">☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)</p> <p>☐ ผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กทารก</p> <p style="margin-left: 20px;">- ปฏิบัติดูแลความสะอาดของร่างกายของทารกได้ถูกต้อง</p> <p style="margin-left: 40px;">☐ Yes ☐ No</p> <p style="margin-left: 20px;">- ได้รับสุศึกษา</p> <p style="margin-left: 40px;">☐ Yes ☐ No</p>	

NAME ..... Age ..... วัน HN. .... AN. ....

CARE MAP FOR NEWBORN CARE

DAY 3

DOCTOR ORDER	PATIENT ASSESMENT	PROBLEM
<p>วันที่ .....</p> <p>☐ blood for TSH , PKU ที่ ศย (อายุ > 48 ชม - 7 วัน)</p> <p>☐ D/C พร้อมมารดา</p> <p>☐ RVU</p>	<p>ทารก</p> <p>☐ normal ☐ Abnormal</p> <p>☐ บันทึก NNB ในสมุดสีชมพูถ้าเด็กปกติ</p> <p>☐ จะเลือดตรวจ TSH , PKU</p> <p>ผู้ดูแลทารกเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง</p> <p>☐ การดูแลทารกเมื่อกลับบ้าน</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ นมแม่</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ การมาตรวจตามนัด</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ การให้ Vaccine</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ การให้อาหารเสริม (เริ่มเมื่อ 4 เดือนขึ้นไป)</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ การกระตุ้นพัฒนาการและการเจริญเติบโต</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ การส่งผล TSH & PKU</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>☐ การใส่สมุดสีชมพู</p> <p>☐ Yes ☐ No</p> <p>ได้รับเอกสาร</p> <p>☐ การมาตรวจตามนัด</p> <p>☐ การอาบน้ำเด็ก</p> <p>☐ การดูแลทารกอาการและอาการแสดงของการได้รับ Vaccine</p> <p>☐ การให้นมแม่</p> <p>☐ ตัวเหลือง</p> <p>☐ อื่น ๆ</p>	<p>เบรเข้า</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p> <p>เวรป่วย</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p> <p>เวรเด็ก</p> <p>☐ NO ☐ YES</p> <p>Nurse Sig .....</p>

NAME ..... Age ..... วัน HN. .... AN. ....

Appendix B : Knowledge for Mothers

ขั้นตอนการให้ความรู้มารดาหลังคลอด

การศึกษาครั้งนี้เป็นการทดลองใช้รูปแบบการดูแลมารดาหลังคลอดแล้วติดตามประเมินการดูแลตนเองและดูแลทารก เพื่อพัฒนางานอนามัยแม่และเด็ก โดยพยาบาลหลังคลอด และทีมงานบริการสูติกรรม

เป้าหมาย 1. ลดอัตราการตาย

2. ลดอัตราทารกตาย

วัตถุประสงค์ 1. ให้มารดามีความรู้ในการดูแลตนเอง

2. ให้มารดามีความรู้ในการดูแลทารก

3. เพื่อให้มารดาได้รับบริการต่อเนื่องในการนัดตรวจหลังคลอด

4. เพื่อให้ทารกได้รับอาหารเหมาะสมตามวัย

ขั้นตอนการดำเนิน โครงการให้สุขศึกษา มารดาหลังคลอดแต่ละราย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1. ให้ความรู้เรื่องการดูแลตนเอง ขณะพักผ่อนบนเตียง เกี่ยวกับ

1.1 การพักผ่อนบนเตียง 6 - 8 ชั่วโมง เนื่องจากร่างกายอ่อนเพลียจากการคลอด

1.2 การรับประทานอาหารและน้ำให้เพียงพอ

1.3 การคลึงมดลูก เพื่อกระตุ้นการหดตัวของมดลูกเพื่อป้องกันการตกเลือด หลังคลอด

1.4 การให้นมมารดา โดยการกระตุ้นให้ทารกดูดนมมารดาในท่านอนตะแคง

1.5 การดูแลและรักษาความสะอาดของแผลฝีเย็บ และอนามัยส่วนบุคคล

1.6 การกระตุ้นให้เกิดการถ่ายปัสสาวะของมารดา หลังจากพักผ่อนครบ 8 ชั่วโมง เพื่อให้กระเพาะปัสสาวะว่าง ช่วยป้องกันการตกเลือดหลังคลอด

1.7 การประคับประคอง ให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี กับบุตรโดยสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการโอบกอด การอุ้ม การเปลี่ยนผ้าอ้อม การดูดนมมารดา

การประเมินผล ติดตามตัวชี้วัด 1. การเป็นลมของมารดาหลังคลอด

2. ภาวะแทรกซ้อนหลังคลอด

3. ทารกดูดนมมารดาทุกราย

ขั้นตอนที่ 2. ให้ความรู้ มารดาหลังคลอด ในเรื่องการให้วัคซีนสำหรับทารกแรกเกิด

การดำเนินงาน

1. สอนเรื่องคุณสมบัติของวัคซีน
2. ตำแหน่งที่ฉีด
3. อาการและการดูแลภายหลังฉีด

สื่อการสอน : โปสเตอร์ ตารางการรับวัคซีน ตามอายุ ของกรมอนามัย

การประเมินผล : ทารกได้รับการฉีดวัคซีนครบ100%

ขั้นตอนที่ 3. ให้ความรู้ เรื่อง การอาบน้ำ เช็ดตา เช็ดสะดือ

การดำเนินงาน

1. พยายามสอนการเตรียมอุปกรณ์ ที่ใช้ในการอาบน้ำ เช็ดตาเช็ดสะดือให้พร้อม
2. พยายามอธิบายขั้นตอนการอาบน้ำ และ สาระให้ดูอย่างละเอียด
3. อธิบายขั้นตอนและสาริต การเช็ดตา เช็ดสะดือ หลังอาบน้ำ

สื่อการสอน : อุปกรณ์การอาบน้ำ เช็ดตา เช็ดสะดือ

การประเมินผล : มารดาหลังคลอดอาบน้ำ เช็ดตาเช็ดสะดือเป็นทุกคน

ขั้นตอนที่ 4. การให้ความรู้มารดาหลังคลอดเพื่อวางแผนจำหน่าย

1. การดูแลตัวเองและทารก
2. การนัดตรวจหลังคลอดการตรวจมะเร็งปากมดลูก
3. การวางแผนครอบครัว
4. อาหารเสริมของทารกตามวัย

การประเมินผล : ติดตามการดูแลตนเองของมารดาหลังคลอด และการดูแลทารกถึง 4 เดือน

สื่อการสอน : พยายามในแผนกหลังคลอดที่ให้สุขศึกษา มารดาหลังคลอด พบว่า สื่อการสอนค่อนข้างเก่า ชำรุด มองเห็นไม่ชัดเจน เริ่มปรับปรุงจากสื่อการสอนเดิม เป็นการจัดทำสไลด์และมี Script ให้พยาบาลทุกคน สามารถสอนไปในลำดับขั้นตอนเดียวกัน เป็นภาพสี ถ่ายทำในขั้นตอนทุกขั้นตอน ของงานบริการมารดาและทารก โดยมีผู้ตรวจสอบ เนื้อหาและบทโดย นพ.มนตรี ภูริปัญญวานิช ประธานทีมสูติกรรมโรงพยาบาลเสนา จะเริ่มใช้สไลด์ในกลุ่มมารดาหลังคลอดที่คลอดในวันที่ 1 -

31 มีนาคม 2543 โดยยังคงให้สุขศึกษา ในแผนกหลังคลอดครบ
เหมือนเดิม ทั้ง 3 ชั้นตอน แต่เปลี่ยนสื่อการสอนในชั้นตอนที่ 3 จาก
ภาพวาดเป็นสไลด์เท่านั้น แล้วติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมายใน
เดือน เมษายน 2543 เป็นต้นไป

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงพยาบาลเสนา

ที่ อย.0033 /

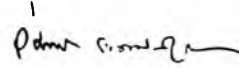
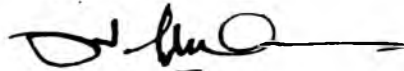
วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอจัดทำสไลด์ ประกอบการจัดกิจกรรมสุขศึกษา ในมารดาหลังคลอด

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเสนา

การให้สุขศึกษา เป็นกระบวนการให้ความรู้เน้นการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ ของมารดาและทารกให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และเพื่อให้พยาบาลที่รับผิดชอบ การให้สุขศึกษากับมารดาหลังคลอด มีสื่อในการใช้ประกอบกิจกรรมสุขศึกษา ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดูแลตนเองและดูแลทารกเกิดอย่างมีคุณภาพ จึงขอจัดทำสไลด์ ประกอบคำอธิบาย ตามลำดับตั้งแต่เข้าพักฟื้นในหน่วยดูแลมารดาหลังคลอดจนจำหน่ายและการนัดมาตรวจหลังคลอด และหยอดวัคซีน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

นางอัมพร ระดมสุทธิกาล
สมาชิกทีมดูแลผู้ป่วยสูติกรรม

นพ.มนตรี ภูมิปัญญาวิช
ประธานทีมดูแลผู้ป่วยสูติกรรม

อ.ย.ค

 16ก.พ.43

บทสไลด์เรื่องการปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด

สไลด์	ภาพ	คำบรรยาย
1.	รูปภาพโรงพยาบาล	โรงพยาบาลเสนาอินดีคือรับมารดาทุกคนที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลของเรา
2.	ห้องคลอด	ห้องคลอดให้การดูแลมารดาเมื่อใกล้คลอดและทำคลอดด้วยเครื่องมือทันสมัยและมีทีมงานที่มีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างดี
3.	มารดาและทารกอยู่บนรถนอน	หลังคลอดครบ 2 ชั่วโมงจะย้ายมารดาและทารกออกจากห้องคลอดไปพักผ่อนหน่วยงานดูแลมารดาหลังคลอด
4.	ภาพบริเวณหน่วยงานหลังคลอด	หน่วยงานหลังคลอดยินดีต้อนรับมารดาและทารกที่เพิ่งออกมาดูโลกโดยมารดาและทารกทุกคู่จะได้พักผ่อนในหน่วยงานหลังคลอดประมาณ 2-3 วัน
5.	ภาพพยาบาลรับมารดาและทารกลงเตียงนอน	มารดาและทารกจะได้นอนพักผ่อนบนเตียงเดียวกันและทารกจะอยู่ในอ้อมแขนมารดาเพิ่มสายสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารก
6.	ภาพทารกดูคนนมมารดา	ทารกจะได้รับนมแม่อย่างเดียวโดยกระตุ้นให้ทารกดูดนมมารดาทุก 2-3 ชั่วโมงการดูดต้องดูดบ่อยๆดูดให้ลึกถึงลานนมโดยดูดครั้งแรกตั้งแต่หลังคลอด 30 นาทีและดูดข้างละ 15-20 นาทีแล้วสลับซ้ายขวา ควรเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาอย่างเดียว นาน 4-6 เดือน
8.	ภาพกคางเด็กขณะดูดนมมารดา	การให้ทารกหยุดดูดนมให้กคางหรือมูมปากลงป้องกันหัวนมถลอกเป็นแผล
9.	ภาพมารดานอนพักผ่อนกับทารก	มารดาหลังคลอดทุกคนควรพักผ่อนบนเตียงอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมง ก่อนจึงจะค่อยๆลุกไปห้องน้ำมีฉะนั้นอาจมีอาการหน้ามืดเป็นลมได้ขณะพักผ่อน
10.	ภาพห้องน้ำหน่วยงานหลังคลอด	ควรได้รับการถ่ายปัสสาวะภายหลังคลอด 6 ชั่วโมงหากถ่ายปัสสาวะเองไม่ได้จะได้รับการสวนปัสสาวะออกเพราะปล่อยไว้มีผลต่อการหดตัวของมดลูกอาจตกเลือดหลังคลอดได้

สไลด์	ภาพ	คำบรรยาย
11	มารดานั่งรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และคีนนม	มารดาควรรับประทานอาหารครบ5หมู่เพื่อบำรุงร่างกายมารดาและเพื่อเพียงพอกับความต้องการของทารก
12	ผ้าอนามัย-ถุงใส่ผ้าอนามัยและเสื้อผ้าผู้ป่วย	มารดาอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าและเปลี่ยนผ้าอนามัยอย่างน้อยวันละ2ครั้งเพื่อป้องกันการติดเชื้อ การล้างแผลฝีเย็บให้ล้างจากบนลงล่าง และจากด้านหน้าไปด้านหลัง
13	สูติแพทย์ตรวจเยี่ยมมารดา	ทุกวันจะมีสูติแพทย์มาตรวจเยี่ยมเพื่อให้การรักษาและติดตามผลการรักษา
14	กุมารแพทย์มาตรวจเยี่ยมทารก	กุมารแพทย์ให้การดูแลตรวจสอบสุขภาพ ทารกทุกวันให้การรักษาเมื่อพบปัญหาหรือความผิดปกติ
15	การอบแผล	มารดาจะได้รับการอบแผลฝีเย็บทุกวันเช้า-เย็น เพื่อช่วยเพิ่มการไหลเวียนของเลือดที่มาเลี้ยงบริเวณบาดแผลลดการอักเสบทำให้แผลหายเร็วขึ้น
16	ภาพการออกกำลังกาย	การออกกำลังกายในระยะหลังคลอดโดยการขมิบก้นช่วยกระชับกล้ามเนื้อช่องคลอด ขกษาช่วยการไหลเวียนของเลือดในการเลี้ยงบริเวณบาดแผลได้มากขึ้น
17	การเช็ดหัวนม	การทำความสะอาดเต้านมโดยใช้สำลีชุบน้ำต้มสุกเช็ดรอบหัวนม และลานนม ก่อนหลังให้ทารกดูดนม ห้ามฟอกสบู่จะทำให้หัวนมแตกได้
18	หัวนมแตกทาด้วยน้ำมัน	กรณีที่มีหัวนมแตก เนื่องจากทารกดูดนมแรง ให้ใช้น้ำมันทาบริเวณบาดแผลจะช่วยทำให้แผลหายเร็ว
19	น้ำมันไหลจากเต้านม	น้ำมันเพียงไหลในวันแรกๆก็มีประโยชน์อย่างมากมีคุณค่าทางอาหารและภูมิคุ้มกันโรคให้ทารกดูดบ่อยๆจะทำให้เกิดการสร้างและหลังน้ำมันมากขึ้น
20	ภาพการเตรียมของใช้สำหรับอาบน้ำทารก	การเตรียมของใช้ให้พร้อมเช่นผ้าเช็ดตัว น้ำอุ่น
21	พยาบาลสอนอาบน้ำ	พยาบาลจะสอนมารดาเป็นรายกลุ่ม ให้มีประสบการณ์ก่อนในขั้นตอนต่างๆ
22	มารดาอาบน้ำทารกเอง	ให้มารดาอาบน้ำทารกโดยมีพยาบาลคอยสนับสนุนให้มารดาเกิดความมั่นใจ

สไลด์	ภาพ	คำบรรยาย
23	ภาพการเช็ดตา	เช็ดตาทารกโดยล้างมือให้สะอาด ใช้สำลีชุบน้ำต้มสุกกดตรงหัวตาปาดไปทางหางตาพร้อมกันทั้ง 2 ข้างห้ามเช็ดย้อนกลับ
24	ภาพเช็ดสะดือพร้อมขวด Alcohol ขวด	ใช้แอลกอฮอล์เช็ดปลายสะดือลงที่โคนสะดือ กรณีสะดือแห้งให้ดึงสะดือขึ้นเช็ด โคนสะดือบริเวณซอกด้านใน ออกด้านนอกหากสกปรกให้เช็ดซ้ำ
25	ภาพทารกฉีดวัคซีน	ทารกทุกคนจะได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรคที่หัวใจและวัคซีนป้องกันคอตีบอหิวาต์บาดทะยักที่หน้าขา
26	ภาพโปรแกรมวัคซีนสำหรับทารกแรกเกิด-1ปี	วัคซีนที่ทารกต้องฉีดซ้ำเมื่อทารกอายุ 2 เดือน 4 เดือน 6 เดือน และ 9 เดือน
27	ห้ามนำขวดนมขวดน้ำให้ทารก	ห้ามใช้ขวดนม ขวดน้ำในการเลี้ยงทารกจะทำให้ทารกอึดไม่ยอมดูดนมมารดา อาจสำลักลงปอดได้
28	กล้วย	ห้ามให้อาหารเสริมเช่น กล้วย กับทารกแรกเกิดจะให้ได้เมื่อทารกอายุครบ 4 เดือน
29	ภาพโปรแกรมอาหารเสริมสำหรับทารกขวบปีแรก	ทารกควรเริ่มอาหารเสริมหลังจากทารกอายุครบ 4 เดือน การเริ่มด้วยผักรวมกล้วยครูด เริ่ม 1/2-1 ช้อนชาหากมีการสำรอกให้หยุดให้ไว้ก่อน
30	การนัดตรวจมี 2 ประเภท	มารดาทุกคนหลังคลอดครบ 30 วันจะต้องตรวจหลังคลอดเพื่อตรวจอวัยวะภายใน เช่น มดลูก ปีกมดลูกปากมดลูก แผลฝีเย็บและตรวจมะเร็งปากมดลูก
31	พยาบาลกำลังตรวจหลังคลอดให้มารดา	การตรวจหลังคลอดช่วยค้นหาเซลล์ที่ผิดปกติของเซลล์มะเร็งปากมดลูกเนื่องจากอัตราตายจากการเป็นมะเร็งปากมดลูกมีอัตราตายสูงมาก
32	ภาพการวางแผนครอบครัว	มารดาควรคุมกำเนิดทุกรายเพื่อเว้นระยะการมีบุตร มารดาหลังคลอดทุกรายควรเว้นระยะการมีบุตรคนแรกกับคนที่ 2 อย่างน้อย 3 ปีเพื่อสุขภาพของมารดากับทารก
33	รูปแผนภาพการให้วัคซีนทารก	เมื่อทารกอายุครบ 2 เดือนจะได้รับการนัดหยอดวัคซีน และได้รับการตรวจร่างกาย ชั่งน้ำหนักและตรวจพัฒนาการ
34	ทารกรับประทานอาหารเสริม	ทารกอายุครบ 4 เดือนจึงเริ่มอาหารเสริม เพื่อพัฒนาการกลืน และป้องกันการขาดสารอาหาร

อาหารเสริม

แนะนำให้ทารกเริ่มอาหารเสริมเมื่ออายุครบ 4 เดือน เพราะร่างกายพร้อมที่จะรับ เริ่มรู้จักบดเคี้ยว กลืน ระบบการย่อยอาหารของร่างกายทำหน้าที่สมบูรณ์ขึ้น แต่ก็จะทำให้ย่อยอย่างถูกวิธี เพราะลูกยังเล็ก อาจท้องผูก ท้องเสีย อาหารไม่ย่อย หรือมีประสบการณ์ที่ไม่ดีกับการรับประทานอาหารได้

เทคนิคการให้อาหารเสริม

1. เริ่มที่กล้วยน้ำว้าสุกครูด หรือ ข้าวบดละเอียด
2. ให้แต่น้อย ครั้งแรกเพียง 1 ช้อนชาแล้วค่อยๆเพิ่มเป็น 1 ช้อนโต๊ะ ข้าวบดอาจจะเพิ่มขึ้นเป็น 11 ถ้วย ใน 6 เดือนแรก เช่นเดียวกับกล้วยเป็น 1 ถ้วย
3. ให้ทีละอย่างไม่ควรให้หลายอย่างพร้อมกัน เพราะเด็กบางคนอาจแพ้อาหารบางชนิด จะได้ตรวจสอบได้ง่ายว่าแพ้อะไร
4. ควรกำหนดเวลาให้ในเวลาเดียวกัน เพื่อให้ระบบการย่อยอาหารของทารกได้ฝึกปรับตัวและเพื่อเป็นการฝึกการมีวินัยในทารกด้วย
5. ทารกวัย 3-6 เดือน ควรให้ก่อนมีนมแล้วต่อด้วยนมจนอิ่ม ให้วันละมือ
6. ทารก 6 เดือนขึ้นไปจนอายุ 9 เดือนให้วันละ 2 มื้อ แล้วตามด้วยนมจนอิ่มหรือจะให้แทนนมไปทั้งมื้อเลขก็ได้
7. อาหารควรปรุงสุก ดับเบื่อยบดละเอียด และควรเข็นก่อนป้อน
8. อาหารต้องมีรสอ่อน ไม่ใส่ผงชูรส ไม่เติมหวาน ไม่เติมเกลือ น้ำปลา

ตารางการให้อาหารเสริม

อายุ	ประเภทอาหาร
อายุครบ 4 เดือน	รับประทานข้าวบด ไข่แดงต้มสุกผสมน้ำแกงจืด วันละ 1 ครั้ง แล้วกินนมแม่ตามจนอิ่ม
อายุครบ 5 เดือน	กินนมแม่ เพิ่มข้าวบด เนื้อปลาสุก สลับกับ ไข่แดงต้มสุกผสมกับน้ำต้มจืด วันละ 1 ครั้ง แล้วกินนมแม่จนอิ่ม
อายุครบ 6 เดือน	กินนมแม่ ข้าวบดเนื้อปลาสุก หรือ ไข่แดงต้มสุกผสมน้ำแกงจืด โดยเพิ่มผักสุกบดด้วยทุกครั้งเป็นอาหารแทนนมแม่ 1 มื้อ มีผลไม้เป็นอาหารว่าง 1 มื้อ
อายุครบ 7 เดือน	กินนมแม่ เพิ่มเนื้อสัตว์สุกชนิดอื่น เช่น ไข่ หนุ่ยดิบ ตับสัตว์สุกบดหรือทั้งไข่แดงและไข่ขาวต้มสุกบดลงในข้าวและผักบดสลับกับอาหารที่เคยให้เมื่ออายุครบ 6 เดือนมีผลไม้เป็นอาหารว่าง 1 มื้อ
อายุครบ 8-9 เดือน	กินนมแม่ กินอาหารเช่นเดียวกับเมื่ออายุครบ 7 เดือน แต่ลดหยวนและเพิ่มปริมาณมากขึ้นเป็นอาหารหลักแทนนมแม่ได้ 2 มื้อมีผลไม้เป็นอาหารว่าง 1 มื้อ
อายุครบ 10-12 เดือน	กินนมแม่ กินอาหาร เช่นเดียวกับเมื่ออายุ 8-9 เดือน แต่เพิ่มปริมาณขึ้นเป็นอาหารหลักแทนนมแม่ได้ 3 มื้อ มีผลไม้เป็นอาหารว่าง

การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ลูกด้วยวัคซีน

วัคซีน เป็นสิ่งกระตุ้นให้ร่างกายเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านโรค ซึ่งเป็นการเตรียมร่างกายให้พร้อมที่จะต่อต้านเชื้อโรค โดยวัคซีนจะกระตุ้นให้ระบบภูมิคุ้มกันสร้างภูมิคุ้มกันต้านต่อโรคขึ้นมา เพราะโดยธรรมชาติแล้วการที่ร่างกายจะมีภูมิคุ้มกันต้านโรคนั้นจำเป็นต้องได้รับเชื้อโรคนั้นมาก่อนครั้งหนึ่งนั่นเอง

กำหนดตารางการให้วัคซีนสำหรับทารก

อายุ	การให้วัคซีนป้องกันโรค
แรกเกิด	วัคซีน บีซีจี ป้องกันวัณโรค วัคซีนตับอักเสบบี ครั้งที่ 1
2 เดือน	วัคซีนคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 1 โปลิโอ ครั้งที่ 1 ตับอักเสบบี ครั้งที่ 2
4 เดือน	วัคซีน คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 2 โปลิโอ ครั้งที่ 2
6 เดือน	วัคซีนคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 3 โปลิโอ ครั้งที่ 3 ตับอักเสบบี ครั้งที่ 3
9-12 เดือน	หัด คางทูม หัดเยอรมัน ครั้งที่ 1
11/2-2 ปี	คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 4 โปลิโอ ครั้งที่ 4 ไข้มองอักเสบครั้งที่ 1 และ 2 ห่างกัน 1 สัปดาห์
21/2-3 ปี	ไข้มองอักเสบ ครั้งที่ 3
4-6 ปี	คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 5 โปลิโอครั้งที่ 5 บีซีจี ถ้าไม่มีแผล
5 ปี	หัด คางทูม หัดเยอรมัน
12-16 ปี	คอตีบ บาดทะยัก

Appendix C : Questionnaire

แบบสอบถามความรู้มารดาหลังคลอดก่อนการให้สูติศึกษา

คำอธิบาย แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความรู้ของมารดา

โรงพยาบาลจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ โปรดตอบตามความเป็นจริง

ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่..... หมู่ที่ ....ตำบล .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมคำในช่องว่าง

	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่
	ID [....] [....]
1. จำนวนการตั้งครรภ์ .....ครั้ง	1. Gest [....] [....]
2. เคยแท้ง .....ครั้ง	2. Abortion [....]
3. เคยคลอด (รวมครั้งนี้ด้วย) .....ครั้ง	3. Prality [....]
4. อายุของมารดา .....ครั้ง	4. Age [....] [....]
5. ศาสนา	5. Faith [....]
6. สภาพสมรส	6. Marry [....]
☐ 1. คู่	
☐ 2. หม้าย	
☐ 3. หย่าร้าง / แยกกันอยู่	
7. อาชีพ	7. Occupation [....]
☐ 1. รับจ้าง / ลูกจ้างเอกชน	
☐ 2. แม่บ้าน	
☐ 3. ค้าขาย	
☐ 4. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	
☐ 5. เกษตรกรรม ☐ อื่นๆ	

<p>8. การศึกษาสูงสุด</p> <p>☐ 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ</p> <p>☐ 2. ประถมศึกษา</p> <p>☐ 3. มัธยมศึกษา / ปวช / ปวส</p> <p>☐ 4.ปริญญาตรี</p> <p>☐ 5. สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป</p> <p>9. รายได้ (สามี+ภรรยา)ประมาณเดือนละ.....</p> <p>☐ 1. 1,000 - 3,000 บาท</p> <p>☐ 2. มากกว่า 3,000 - 5,000 บาท</p> <p>☐ 3. มากกว่า 5,000 - 10,000 บาท</p> <p>☐ 4. มากกว่า 10,000 บาท</p> <p>10. ขณะตั้งครรภ์ ท่านได้ฝากครรภ์ที่ไหน</p> <p>☐ 1. ไม่ได้ฝากเลย</p> <p>☐ 2. โรงพยาบาลเสนา</p> <p>☐ 3. คลินิกแพทย์</p> <p>☐ 4. สถานีอนามัย</p> <p>☐ 5. โรงพยาบาลอื่นนอกจากโรงพยาบาลเสนา</p>	<p>8. EDUCATION [.....]</p> <p>9. INCOME [.....]</p> <p>10. ANC [.....]</p>
---	---

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของมารดาหลังคลอด ประกอบด้วย 40 ข้อ

โปรครระบุ ✓ ในแต่ละหัวข้อตรงบริเวณคำตอบซึ่งมี 2 คำตอบ

กรณีตอบเห็นด้วย ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ตรงคำตอบว่า เห็นด้วย

กรณีไม่เห็นด้วย ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ไม่เห็นด้วย

คำถาม	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สำหรับผู้วิจัย
1. มารดาหลังคลอดทุกคนจะอ่อนเพลียจึงควรแยกบุตรไว้ต่างหาก			1 [ ]
2. มารดาหลังคลอดควรได้รับการพักผ่อนหลังคลอดอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมง			2 [ ]
3. มารดาหลังคลอดจะนอนอยู่บนเตียงเดียวกับทารก			3 [ ]
4. มารดาควรรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่			4 [ ]
5. การรับประทานผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวจะทำให้แผลแยก			5 [ ]
6. มารดาควรรับประทานน้ำมากๆ เพื่อขับถ่ายอุจจาระได้สะดวก			6 [ ]
7. การรับประทานไข่จะทำให้แผลปวดไม่สวย			7 [ ]
8. มารดาหลังคลอดควรหลีกเลี่ยงการดื่มชา กาแฟ			8 [ ]
9. มารดาหลังคลอดควรรับประทานข้าวต้มกับเกลือเท่านั้น			9 [ ]
10. มารดาหลังคลอดทันทีที่จะใช้กระเป๋าน้ำร้อนประคบหน้าท้อง			10 [ ]
11. ขาจับน้ำคาวปลาจะช่วยให้น้ำคาวปลาไหลสะดวกดี			11 [ ]
12. การดูแลแผลฝีเย็บควรเปลี่ยนผ้าอนามัยบ่อยๆ			12 [ ]
13. มารดาหลังคลอดต้องล้างทำความสะอาดช่องคลอดด้วยน้ำสะอาด			13 [ ]
14. การใส่ผ้าอนามัยตลอดทำให้น้ำคาวปลาไหลไม่สะดวก			14 [ ]
15. การล้างอวัยวะสืบพันธุ์ต้องล้างจากด้านหน้าไปด้านหลังไม่ล้างย้อน			15 [ ]
16. การกลั้นปัสสาวะเป็นสาเหตุให้เกิดกระเพาะปัสสาวะอักเสบ			16 [ ]
17. มารดาควรถ่ายปัสสาวะภายใน 6-8 ชั่วโมงหลังคลอด			17 [ ]
18. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลมารดาและทารก			18 [ ]
19. มารดาหลังคลอด 4-6 สัปดาห์ ทุกคนจะได้นัดตรวจหลังคลอดทุกราย			19 [ ]

คำถาม	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สำหรับผู้วิจัย
20. ถ้ามารดาสุขภาพแข็งแรงก็ไม่จำเป็นต้องตรวจสุขภาพหลังคลอด			20 [ ]
21. การตรวจหลังคลอดจะได้รับการตรวจมะเร็งปากมดลูก			21 [ ]
22. การคุมกำเนิดเริ่มคุมเมื่อหลังคลอด 1 ปี			22 [ ]
23. การตรวจหลังคลอดจะได้รับการแนะนำให้คุมกำเนิดทุกราย			23 [ ]
24. การคุมกำเนิดควรเริ่มเมื่อมาตรวจหลังคลอด 4-6 สัปดาห์			24 [ ]
25. ประจำเดือนหลังคลอดไม่มายังไม่ต้องคุมกำเนิด			25 [ ]
26. การดูแลฝีเย็บต้องเปลี่ยนผ้าอนามัยบ่อย ๆ และล้างทำความสะอาดแผลฝีเย็บทุกครั้งที่เปียกและพร้อมกับขับให้แห้ง			26 [ ]
27. การออกกำลังกายโดยขกขา ห้ามทำจะทำให้แผลฝีเย็บแยกได้			27 [ ]
28. น้่านมมารดาหลังคลอดมีปริมาณเพียงพอกับการเลี้ยงดูทารก			28 [ ]
29. การดูคนมบ่อของทารกทำให้มีน้่านมมาก			29 [ ]
30. ทารกที่ดูคนมมารดาต้องดูน้ำตามากๆ			30 [ ]
31. น้่านมมารดามีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน			31 [ ]
32. น้่านมมารดามักมีคุ้มกันโรค			32 [ ]
33. แม่และลูกจะได้อยู่ใกล้ชิดกันมากถ้าทารกได้ดูคนมมารดา			33 [ ]
34. อาหารที่มีประโยชน์ช่วยให้มีน้่านม			34 [ ]
35. ขาดองเหล้าช่วยให้มีน้่านมมาก			35 [ ]
36. อาหารเสริมที่ให้ทารกมือแรกควรเริ่มเมื่ออายุ 4 เดือน			36 [ ]
37. ประโยชน์ของอาหารเสริมคือทำให้เด็กอ้วน			37 [ ]
38. การเตรียมอาหารเสริมต้องนุ่มบดละเอียด			38 [ ]
39. การให้อาหารเสริมควรเริ่มวันละ 1 มื้อ			39 [ ]
40. ก้ล้วยครูดบดละเอียดจะเริ่มรับประทานได้เมื่อทารกอายุ 4 เดือนเท่านั้น			40 [ ]

แบบประเมินมารดาและทารก ของหน่วยงานหลังคลอด โรงพยาบาลเสนา

ชื่อ .....บ้านเลขที่.....

1. อาการหลังคลอด ปกติ ผิดปกติ ระบุ.....

2. มารดาได้รับการตรวจหลังคลอดหรือไม่

- ตรวจ สถานที่ตรวจ..... สถานีโรงพยาบาล ออนามัย คลินิก
 ไม่ได้ตรวจ

3. ได้ตรวจมะเร็งปากมดลูกหรือไม่

- ตรวจ สถานที่ตรวจ..... โรงพยาบาล สถานีอนามัย
 ไม่ได้ตรวจ

4. คุณกำเนิดด้วยวิธีใด

- ไม่ได้คุณกำเนิด
 คุณกำเนิด กินยา ฉีดยา
 อื่น ๆ ระบุ.....

5. เลี้ยงลูกด้วยนมแม่นาน.....เดือน

6. มีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คือ.....

7. อาหารอื่นนอกจากนมแม่คือ..... เริ่ม

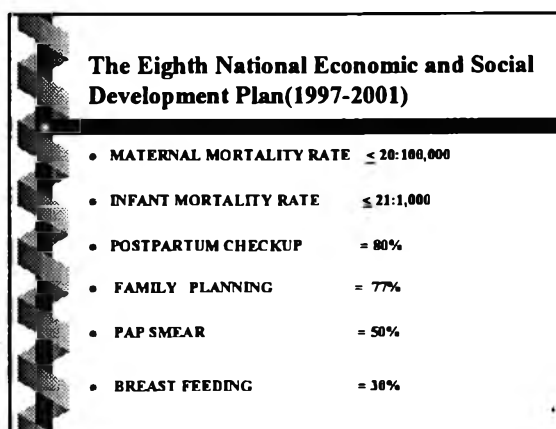
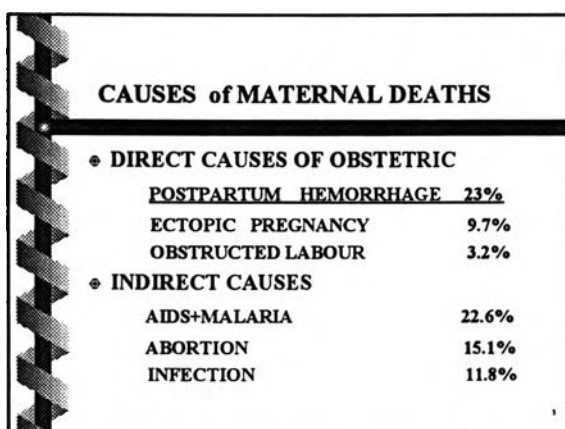
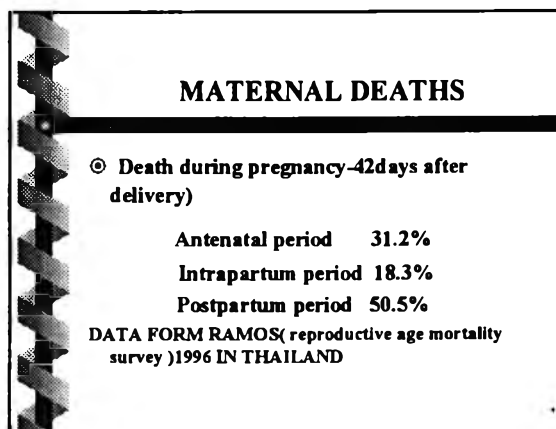
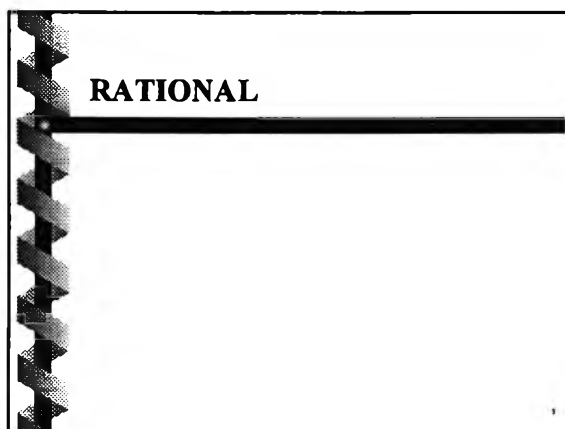
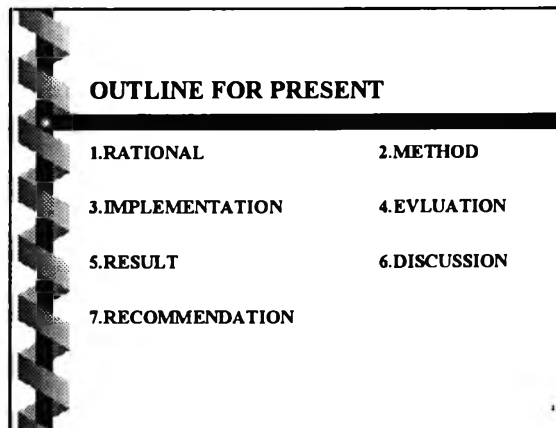
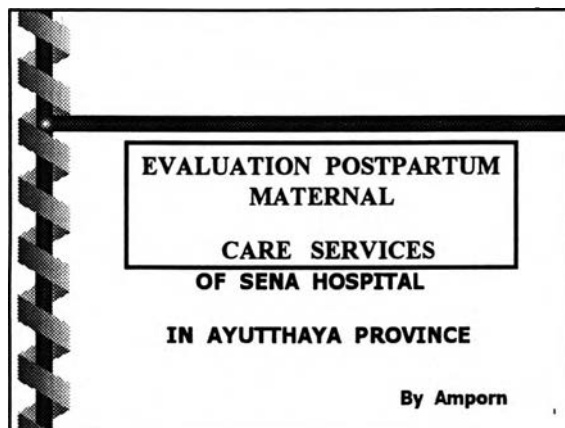
ไว้เมื่อทารกอายุ.....เดือน.

8. เริ่มให้อาหารเสริม เช่น กกล้วยบด ข้าวครูด เมื่อลูกอายุ.....เดือน

9. น้ำหนักลูกเมื่ออายุ 2 เดือน.....กิโลกรัม

4 เดือน.....กิโลกรัม

Appendix D : Thesis presentation handout

MATERNAL HEALTH STATISTICS IN AYUTTHAYA 1998

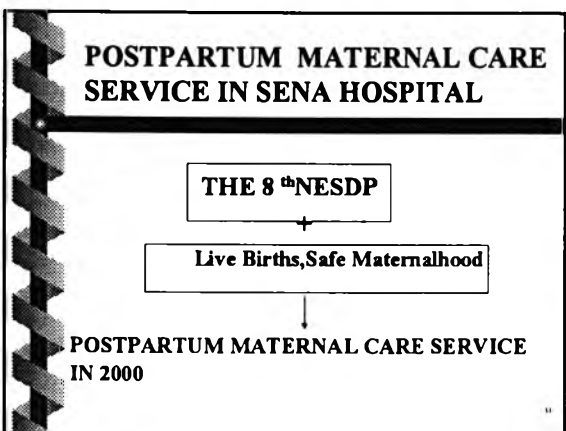
MMR	= 0.0021:100,000
IMR	= 4.16 : 1,000(live birth)
PP.CHECK UP	= 80%
FAMILY PLANNING	= 90%
BREAST FEED	= 43%

MATERNAL HEALTH STATISTICS IN SENA HOSPITAL 1998

MMR	= 0.0012:100,000
IMR	= 0.037:1,000
PP.CHECK UP	= 30%
FAMILY PLANNING	= 30%
PAP SMEAR	= 30%
BREAST FEEDING	= 10%

- ### LIVE BIRTHS,SAFE MOTHERHOOD
- ⊕ STARTED IN 1990
  - ⊕ BY DIVISION OF FAMILY HEALTH
  - ⊕ GOALS:
    - :TO DECREASE MMR
    - :TO DECREASE IMR
    - :TO IMPROVE QUALITY OF HEALTH CARE OF MATERNAL AND INFANT

- ### APPROACH
- MATERNAL:HEALTH EDUCATION
    - :PP. CHECK UP
    - :FAMILY PLANNING
    - :BREAST FEEDING
  - NEWBORN :VACCINATION FOR BCG, HEP B
    - :BREAST FEEDING
    - :PREVENT UMBILICAL INFECTION
    - :SUPPLEMENT FOOD

GOAL

TO PROMOTE THE HEALTHINESS OF
MOTHERS AND INFANTS
BY PROVIDING KNOWLEDGE OF
MATERNAL AND INFANT CARE

GOAL AND OBJECTIVES

1. TO INCREASE MOTHERS KNOWLEDGE AFTER SERVICE
2. TO INCREASE MOTHERS PP.CHECK UP FROM 30% TO 80%
3. TO INCREASE MOTHERS PAP SMEAR FROM 30% TO 50%
4. TO INCREASE MOTHERS FAMILY PLANNING TO 77%
5. TO INCREASE NUMBER OF BREAST FEEDING FOR 4 MONTHS
6. TO DECREASE INFANT HAD SUPPLEMENT FOOD BEFORE 4 MONTHS

METHOD

METHOD

1. SETTING AND PARTICIPANTS
2. APPROACH
3. ACTIVITY PLANNING

SETTING AND PARTICIPANTS

SETTING

- : STARTED IN APRIL 2000
- : RESPONSIBILITY BY PP. WARD

PARTICIPANTS

- : MOTHERS HAD NORMAL DELIVERY
- : NORMAL NEWBORN

APPROACH

CONSISTS OF 2 STEPS

1. PREPARATION HAVE 3 STAG
2. PROVIDING SERVICES

PREPARATION

1. PREPARATION KNOWLEDGE AND SKILL for Nurses
  - 1.1 KNOWLEDGE PP.SERVICE :PREVENT INFECTION,PREVENT PP.HEMORRHAGE :BY OBSTETRIC DOCTOR (2hr.30min)
  - 1.2 KNOWLEDGE INFANT SERVICE:NORMAL NEWBORN SERVICE,BREAST FEEDING SUPPLEMENT FOOD :BY PEDIATRIC DOCTOR (2hr.30min)

PREPARATION

1.3 SKILL IN GIVING INFORMATION

- : GROUP EDUCATION
- : INDIVIDUAL EDUCATION
- BY HEALTH NURSE DEMONSTRATION

PREPARATION

2. CONTENT OF HEALTH EDUCATION PROGRAM

- : CONTENT of STAGE OF EDUCATION
- 3. MATERIAL : SLIDES , POSTER

PROVIDING OF SERVICE

STAGE 1. PP.MOTHERS SERVICE

STAGE 2. VACCINATION FOR NEWBORN

STAGE 3. HYGIENE CARE FOR NEWBORN

STAGE 4. PP.SELF CARE ,INFANT CARE AT HOME AND FOLLW UP

STAGE 1 :PP.MOTHERS CARE

2 HR.AFTER DELIVERY CONTENTS MATERNAL SERVICE

- : PREVNT PP.HEMORRHAGE
- : BED REST 6-8 hr.
- : SELF VIODING
- : ORAL FOOD AND DRINK
- : PERINEUM CARE
- : PREVENT INFECTION OF WOUND

STAGE 1 :PP. MATERNAL CARE

NEWBORN CARE

- : ROOMING IN
- : EARLY BREAST FEEDING
- : THE 1ST EXCRETION AND URINATION

STAGE. 2 VACCINATION FOR NEWBORN

1.TYPE OF VACCINES

- : BCG PREVENT TUBERCULOSIS
- : HEP B VIRUS PREVENT HEPATITIS B

2.NURSE INJECTED VACCINES FOR NEWBORN

3.FOLLOW UP BY DURATION FOR VACCINES 2,4,6 AND 9 MONTHS

STAGE3 HYGIENE CARE OF NEWBORN

GROUP EDUCATION AND DEMONSTRATE
 : BATHING, HAIR WASHING
 : EYE CARE
 : UMBILICAL CARE

STAGE4 SELF CARE MATERNAL AND INFANT CARE AT HOME,FOLLOWUP

MOTHER CARE:REST,NUTRITION,MOVEMENT DAILY ROUTINE AND PERSONAL HYGIENE

FOLLOWS UP:POSTPARTUM MATERNALS CHECK UP,PAP SMEAR AND FAMILY PLANNING

STAGE4.SELF CARE MATERNAL AND INFANT CARE AT HOME AND FOLLOWUP

INFANT CARE
 : BREAST FEEDING
 : SUPPLEMENT FOOD
 : FOLLOWUP FOR VACCINATION (2,4,6,9 M)

ACTIVITY PLAN

1.Proposal writing	Feb-Mar	2000
2.Media health education	Mar	2000
3.Tool	Mar	2000
4. Service implementation	April.....	
5.Collecting Data	May-jun	2000
6.Visiting Mothers,Infants	May -sep	2000
8.Data Analysis	Jan2001-feb	2002
9.Writing Report	Mar2001-may	2002

PROJECT EVALUATION

PURPOSE

---

1. TO COMPARE KNOWLEDGE OF MOTHERS BEFOR-AFTER SERVICE
2. TO DETERMINE %MOTHERS HAVE PP.CHECK-UP(1-2 m)
3. TO DETERMINE %MOTHERS HAVE PAP SMEAR(1-2m)

PURPOSE

4. TO DETERMINE % MOTHERS HAVE FAMILY PLANNING
5. TO DETERMINE NUMBER OF MOTHERS BREAST FEEDING FOR 4 MONTHS
6. TO DETERMINE % INFANT FEED SUPPLEMENT FOOD LESS THAN 4 MONTHS

EVALUATION QUESTIONS

1. DO PP MOTHERS MORE KNOWLEDGE AFTER CARE SERVICE?
2. IS THE %PP MOTHERS CHECKUP EQUAL OR HIGHER THAN 80%?
3. IS THE %PP MOTHERS PAP SMEAR EQUAL OR HIGHER THAN 50%?
4. IS THE %PP MOTHERS FAMILY PLANNING EQUAL OR HIGHER THAN 77%?

EVALUATION QUESTIONS

5. IS THE % MOTHERS EXCLUSIVELY BREAST FEED LEAST 4 MONTHS EQUAL OR HIGHER THAN 30%?
6. IS THE % INFANT FEED SUPPLEMENT FOOD BEFORE THE AGE OF 4 MONTHS LESS THAN 50%?

EVALUATION METHOD

- DESIGN: PRE-POST ONE GROUP
- STUDY POPULATION AND SAMPLE
: PP. MOTHERS DELIVERY IN SENA HOSPITAL
DURING 1-30 APRIL 2000
- INCLUSION CRITERIA (45 MOTHERS)
1. MOTHERS NORMAL DELIVERY
  2. NORMAL NEWBORN
  3. AREA IN AMPHUR SENA

DATA COLLECTION

QUESTIONNAIRE

- : 40 ITEMS TRUE-FALSE /CONTENT VALIDITY
- : 2 TIMES PRE-TEST/POST-TEST
- : CLASSIFIED INTO 3 LEVELS
  - GOOD HAVE SCORE 36-40 POINTS
  - FAIR HAVE SCORE 26-31 POINTS
  - LOW HAVE SCORE 20-25 POINTS

DATA COLLECTION

MATERNAL FOLLOW-UP

- : % MATERNAL PP. CHECK UP
  - : % MATERNAL PAP SMEAR
  - : % MATERNAL FAMILY PLANNING
- HOME VISIT 1 TIME WHEN DID NOT SERVICE AT HOSPITAL/ HAVE 10 PERSONS AND SERVICE AT HEALTH CENTER

DATA COLLECTION

INFANT FOLLOW : BREAST FEEDING
 :SUPPLEMENT FOOD
 HOME VISIT 2 TIME 2,4 MONTHS
 :OBSERVE AND INTERVIEW
 :INFANT HEALTH
 :INFANT FEED BREAST FEEDING OR
 FORMULAR MILK OR SUPPLEMENT FOOD
 :BODY WEIGHT
 :PROBLEM, ECONOMIC
 :ENVIRONMENT :FOOD WATER HYGIENE

DATA ANALYSIS

- 1.PERCENTAGE, MEAN,SD FOR CHARACTERISTICS DATA
- 2.PAIED T-TEST FOR COMPARING KNOWLEDGE OF PP MOTHERS BEFORE AND AFTER
- 3.CHI-SQUARE FOR USE TO IDENTIFY THE CORRELATION OF DEMOGRAPHIC FACTORS AND TIME DURATION IN BREAST FEEDING AND IDENTIFY THE CORRELATION OF DEMOGRAPHIC FACTOR AND TIME TO START SUPPLEMENT FOOD
- 4.McNemar FOR COMPARING % CORRECTED DATA KNOWLEDGE OF PP MOTHERS BEFORE AND AFTER

RESULT

CHARACTERISTICS OF MOTHERS

DEMOGRAPHIC	NO	%
BUDDHIST	45	100
MARRIED	45	100
• AGE <20	5	11.11
20-29	32	71.11
30-39	6	13.33
>39	2	4.44
EDUCATION		
• PRIMARY	25	55.4
SECONDARY	20	44.4

CHARACTERISTICS OF MOTHERS

OCCUPATION	NO	%
EMPLOYEE	24	53.3
HOUSEWIFE	16	35.5
INCOME (BATH/MONTH)		
<3,000	9	20
3,000-5,000	17	37.8
5,000-10,000	15	33.4
>10,000	4	8.9
NO. OF PREGNANT		
FIRST	13	28.9
SECOND	22	48.9
THIRD	7	15.8
FOUR AND MORE	3	6

CHARACTERISTICS OF MOTHERS

NO.OF DELIVERY	NO	%
FIRST TIME	16	35.5
SECONDARY	22	48.8
THIRD	5	11.1
FOURTH AND MORE	2	4.4
GENDER OF NEWBORN		
MALE	22	47.8
FEMALE	23	50.2
BODY WEIGHT newborn (GRAM)		
< 2,500	1	2.2
2,500-2990	18	40
EQUAL AND MORE 3,000	28	62.2

KNOWLEDGE BEFORE AND AFTER

• LEVELS OF KNOWLEDGE (TOTAL 40 POINTS) SCORE

LEVELS	BEFORE		AFTER	
	N	%	N	%
GOOD (32-40)	24	53.3	42	93.3
FAIR (26-31)	19	42.2	3	6.6
LOW (20-25)	2	4.4	0	0

COMPAIRISON BEFORE-AFTER

AVERAGE SCORE

	Mean	Min	Max	SEM	Diffent- Mean	P-value
BEFORE	31.2	24	38	0.50	4	<0.001
AFTER	35.2	30	39	0.48		

EACH ITEM

ITEM	% BEFORE (n=45)	% AFTER (n=45)	P-value (0.05)
1.PPMOTHERS MUST REST 6-8 HR.	78	96	0.021
2.MOTHERS AND NEWBORN SLEEP ON THE SAME BED	82	100	0.031
3.EATING SOUR FLAVORED FRUIT CAUSE WOUND OPEN	42	64	0.021
4.EATING AN EGG CAUSE SWOLLEN OF WOUND	53	80	0.021
5.PP MOTHERS EAT ONLY BOILED RICE WITH SALT	53	76	0.021
6.HEAT PAD PLACED ON ABDOMEN	44	71	0.002

EACH ITEM

ITEM	% BEFORE (n=45)	% AFTER (n=45)	P-value (0.05)
7.LOCHIA DISCHERGE DRUG HELP FLOW OF LOCHIA	20	60	0.00
8.US ING SANITARY PADS CAUSE THE POOR LOCHIA	64	84	0.031
9.URIN SUPPRESSION CAUSE UTI	82	98	0.031
10.HEALTH CHECKUP IS NOT NEED PP MOTHERS HEALTH	76	91	0.039
11.IF INFANT SUCK MORE MAKE MORE BREAST MILK	87	100	0.031
12.AFTER BF INFANT MUST A LOT OF WATER	53	71	0.035

PP MATERNALS FAMILY PLANNING , CHECKUP AND PAP SMEAR

FAMILY PLANNING	
PP MATERNALS INJECTION	51.1%
PP MATERNALS ORAL	35.6%
PP MATERNALS Tubal Resection	13.3%
CHECK UP AT	
HOSPITAL	77.7%
HEALTH CENTER	23.3%
PAP SMEAR	
PP MATERNALS SERVICE	77.8%
PP MATERNALS NO SERVIC	23.3%

BREAST FEEDING

INFANT BREAST FEEDING FOR 4 MONTHS	55.6%
INFANT BREAST FEEDING FOR LESS THAN 4 MONTHS	44.4%
INFANT BREAST FEEDING ONE MONTH	13.3%
INFANT DID NOT SUCK BREAST MILK INSUFFICIENT	

CORRELATION OF MATERNALS DEMOGRAPHIC AND BREAST FEEDING

DEMOGRAPHIC	<4M		equal >4M		P-value
	NO	%	NO	%	
AGE					
<25	8	38.1	13	61.9	0.423
25-41	12	50	12	50	
EDUCATION					
PRIMARY	10	41.7	14	58.3	0.688
SECOND	10	47.1	11	52.4	

BREAST FEED

DEMOGRAPHIC	<4M		>4M MORE		P-value
	NO	%	NO	%	
ECONOMIC					
<3,000	2	22.2	7	77.8	0.134
3001-10,000	18	50	18	50	
OCCUPATION					
EMPLOYED	12	44.8	16	55.2	0.944
HOUSEWIFE	7	43.8	9	56.3	
SEX NEWBORN					
MALE	10	45.5	12	54.5	0.894
FEMALE	10	43.5	13	56.5	

SUPPLEMENT FOOD

INFANT FEED SUPPLEMENT FOOD AT 4 MONTHS	51.1%
INFANT FEED SUPPLEMENT FOOD BEFORE 4 MONTHS	48.9%
INFANT FEED SUPPLEMENT FOOD FOR 2 MONTHS	2.2%

CORRELATION MATERNALS DIMOGRAPHIC AND SUPPLEMENT FOOD

DIMOGRAPHIC	<4M		equal > 4M		P VALUE
	NO	%	NO	%	
AGE					
<25	9	42.9	12	57.1	0.102
25-41	13	54.2	11	52.2	
EDUCATION					
PRIMARY	9	37.5	15	62.5	0.688
SECOND	13	61.9	8	38.1	
ECONOMIC					
<3000	4	44.4	5	55.6	0.772
3001-10,000	18	50	18	50	

CORRELATION MATERNALS DIMOGRAPHIC AND SUPPLEMENT FOOD

DIMOGRAPHIC	<4M		>4M /MORE		P VALUE
	NO	%	NO	%	
OCCUPATION					
EMPLOY	16	55.2	13	44.8	0.256
HOUSEWIFE	6	37.5	10	62.5	
NO OF PREG					
FIRST	4	30.8	9	69.2	0.153
SECON/ MORE	18	56.3	14	43.8	
NO OF DELIVERY					
FIRST	5	31.3	11	68.8	0.079
SECON /MORE	17	58.6	12	41.4	

CORRELATION MATERNALS DIMOGRAPHIC AND SUPPLEMENT FOOD

DIMOGRAPHIC	<4M		>4M /MORE		P VALUE
	NO	%	NO	%	
BREAST FEEDING					
<4 MONTHS	12	60	8	40	0.182
>4 MONTHS AND EQUAL	10	40	15	60	

CONCLUSION AND DISCUSSION

1. POSTPARTUM MATERNAL CARE SERVICE HELP INCREASE KNOWLEDGE HAD SIGNIFICANT P-value= 0.00
2. PP MATERNALS MISTAKEN KNOWLEDGE OF SUPPLEMENT FOOD ,TO GAIN WEIGHT START SUPPLEMENT FOOD EARLY
3. POSTPARTUM MATERNAL CARE SERVICE HELP INCREASE PP. CHECK UP / PAP SMEAR / FAMILY PLANNING DURATION BREAST FEED /SUPPLEMENT FOOD
4. ECONOMIC CAN BE FACTOR MATERNALS OUTSIDE THEIR HOMES AND CAUSE FOR BREAST FEEDING AND SUPPLEMENT FOOD

15

RECOMMENDATION

1. THE IMPLEMENTATION SHOULD BE CONTINUOUS SERVICE AND SHOULD BE COORDINATION AMONG PUBLIC HEALTH
2. SERVICE PAP SMEAR SHOULD BE AVAILABLE IN HEALTH CENTER
3. POLICY ALLOW PP MATERNAL TO LEAVE THEIR HOUSE TO WORK FOR 4 MONTHS HELP BREAST FEEDING A LONGER PERIOD OF TIME

16

Curriculum Vitae

Name Amporn Radomsutthisal

Address Sena hospital amphur sena ayutthaya province
tel.035217118

Position Professional Nurse 7

Date of birth 15 July 1961

Place of birth Ayutthaya, Thailand

Education Diploma in nursing and midwifery
(equivalent to bachelor in nursing)

Work experiences Labour room
Postpartum ward